

ЗВІТ

Аналіз нормативно-правових актів сфери будівництва у розрізі забезпечення безбар'єрності на всіх етапах будівництва об'єктів

ОСНОВНІ ЕТАПИ БУДІВНИЦТВА	
Проектування та будівництво об'єктів здійснюється власниками або користувачами земельних ділянок у такому порядку:	
1.	Отримання замовником або проектувальником вихідних даних
2.	Розроблення проектної документації
3.	Проведення експертизи проектної документації
4.	Затвердження проектної документації
5.	Виконання підготовчих та будівельних робіт
6.	Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів
7.	Державна реєстрація права власності на закінчений будівництвом та прийнятий в експлуатацію у випадках, визначених цим Законом, об'єкт (його складову)
Законодавча база:	
Частина 5 статті 26 ЗУ "Про регулювання містобудівної діяльності" https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#n330	

Деталі етапів будівництва об'єкту у розрізі врахування вимог безбар'єрності
Етап 1. Отримання замовником або проектувальником вихідних даних Завдання на проектування. Замовник вирішує, що хоче мати в результаті будівництва
Законодавча база: Порядок розроблення проектної документації на будівництво об'єктів затверджено Наказом Мінрегіону від 16.05.2011 № 45 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-11#Text

<p>Пункт 4.2. Наказу “Завдання на проектування визначає обґрунтовані вимоги замовника до планувальних, архітектурних, інженерних і технологічних рішень об’єкта будівництва, його основних параметрів, вартості та організації його будівництва і складається з урахуванням технічних умов, містобудівних умов та обмежень (вимоги нормативів з питань створення умов для безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, інженерно-технічних заходів цивільного захисту зазначаються в завданні окремим пунктом).</p>
<p>Етап 2. Розроблення проектної документації</p> <p>Проектант розробляє проектну документацію, у тому числі робить основні креслення, пише розділ по безбар’єрності</p>
<p>Законодавча база: Порядок розроблення проектної документації на будівництво об’єктів затверджено Наказом Мінрегіону від 16.05.2011 № 45 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-11#Text</p>
<p>Пункт 9 Наказу “Проектна документація на будівництво об’єктів розробляється з урахуванням вимог містобудівної документації, вихідних даних на проектування та дотриманням вимог законодавства, будівельних норм, нормативних документів, обов’язковість застосування яких встановлена нормативно-правовими актами, у тому числі вимог нормативів з питань створення умов для безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (проектні рішення щодо врахування вимог зі створення умов для безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення зазначаються в проектній документації окремим розділом), вимог з питань інженерно-технічних заходів цивільного захисту, відповідно до частини десятої статті 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».</p>
<p>Етап 3. Державна експертиза проекту.</p> <p>Замовник подає проект на проведення експертизи.</p> <p>Тут експерти можуть після перевірки дати висновок: відповідає вимогам (якщо враховані всі вимоги інклюзивності і безбар’єрності), не відповідає вимогам (якщо бачать порушення) - заявник має перебити проект і подати заново на експертизу, є випадки коли пишуть: об’єкт не будуть відвідувати люди з інвалідністю (незаконне ухиляння від виконання обов’язкових норм)</p>
<p>Законодавча база: Порядок затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 р. № 560 (далі - Порядок) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2011-%D0%BF#Text</p>

	<p>Пункт 6 Порядку “Метою проведення експертизи проектів будівництва є визначення та перевірка якості проектних рішень шляхом виявлення відхилень від вимог до міцності, надійності та довговічності будинків і споруд, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, зокрема щодо додержання нормативів з питань створення умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.... Експертиза є завершальним етапом розроблення проектів будівництва.”</p>
	<p>Пункт 15 Порядку “Експертна організація за результатами проведеної експертизи подає її замовникові експертний звіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> - позитивний - про відповідність проекту будівництва вимогам містобудівного законодавства України, будівельних норм, нормативних документів, містобудівній документації,, дотримання вимог до міцності, надійності та довговічності будинків і споруд, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, зокрема щодо додержання нормативів з питань створення умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, санітарного і епідеміологічного благополуччя населення, охорони праці, екології, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, енергозбереження, кошторисної частини проекту будівництва; - негативний - про допущення помилок, необхідність їх виправлення та/або недотримання (порушення, відхилення) у проекті будівництва вимог, зазначених в попередньому абзаці, та неготовність такого проекту будівництва до затвердження замовником.
<p>Етап 4. Затвердження проектної документації</p> <p>Затвердження (схвалення) проектів будівництва здійснюється на підставі позитивного експертного звіту.</p>	
<p>Етап 5. Виконання підготовчих та будівельних робіт</p> <p>5.1. Отримання права на виконання будівельних робіт в ДІАМ</p> <p>На цьому етапі перевіряється ще раз, чи враховані вимоги інклюзивності і безбар’єрності. Якщо враховані - видають.</p> <p>У випадку, коли написано: не будуть відвідувати люди з інвалідністю - відмовляють у видачі дозволу відповідно до статті 37 на підставі невідповідності поданих документів вимогам законодавства (орган ДАБК відмовляє у видачі дозволу з використанням Реєстру будівельної діяльності).</p>	
<p>Законодавча база: Частина перша статті 34 ЗУ “Про регулювання містобудівної діяльності” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#n432</p>	

	<p>Замовник має право виконувати будівельні роботи після: ...видачі замовнику органом державного архітектурно-будівельного контролю (ДІАМ або органи кому вони делегували свої повноваження (перелік таких органів https://diam.gov.ua/naglyad/perelik-vykonavchykh-orhaniv-miskykh-silskykh-selyshchnykh-rad-iyakym-delehovani-povnovazhennia-z-pytan-derzhavnoho-arkhitekturno-budivelnoho-kontroliu) дозволу на виконання будівельних робіт - щодо об'єктів, які за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками або підлягають оцінці впливу на довкілля згідно із Законом України "Про оцінку впливу на довкілля"</p>
	<p>Довідково: калькулятор розрахунку класу наслідків https://e-construction.gov.ua/kalkuljator-rozrahunku-klasu-naslidkiy</p>
<p>Законодавча база: стаття 37 ЗУ “Про регулювання містобудівної діяльності” https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#n497</p>	
	<p>Дозвіл на виконання будівельних робіт видається органами державного архітектурно-будівельного контролю на безоплатній основі протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви.</p> <p>Підставою для відмови у видачі дозволу на виконання будівельних робіт, зокрема, є невідповідність поданих документів вимогам законодавства</p>
<p>5.2. Будівництво, капремонт, реконструкція</p> <p>На цьому етапі планові перевірки призупинені мораторієм на час війни. Але особи, які бачать порушення вимог доступності (відвідують об'єкти під час будівництва або розглядають сам проєкт будівництва і бачать там порушення вимог доступності і безбар'єрності - фіксують докази цих порушень і пишуть скаргу в ДІАМ або орган, кому вони делегували своє право перевіряти.</p>	
<p>Законодавча база:</p>	
<p>Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 553 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-%D0%BF#Text</p>	
	<p>Пункт 7 Порядку “Підставою для проведення позапланової перевірки є звернення фізичних чи юридичних осіб про порушення суб'єктом містобудування вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності.</p> <p>Під час проведення позапланової перевірки підлягають контролю виключно питання, які стали підставою для проведення такої перевірки.</p>

<p>Пункт 7-1 Порядку “з метою розгляду отриманих звернень фізичних чи юридичних осіб про порушення при органі державного архітектурно-будівельного контролю утворюється комісія.</p> <p>Комісія здійснює колегіальний розгляд звернень фізичних чи юридичних осіб.</p> <p>Розгляд звернень здійснюється за участю заявника та замовника або їх представників. З урахуванням рекомендацій, наведених у висновку комісії, видається наказ за підписом керівника або уповноваженого заступника керівника органу державного архітектурно-будівельного контролю про проведення позапланової перевірки.</p>
<p>5.3 Позапланова перевірка ДІАМ або органу ДАБК</p> <p>ДІАМ або делегований орган - мають вийти на перевірку і вказати на порушення забудовнику, виписати попередження (Постанова КМУ про відновлення контролю)</p>
<p>Законодавча база: Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 553 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-%D0%BF#Text</p>
<p>Пункт 16 Порядку “За результатами державного архітектурно-будівельного контролю посадовою особою органу державного архітектурно-будівельного контролю складається акт перевірки”</p> <p>Пункт 17 Порядку “У разі виявлення порушень вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил, крім акта перевірки, складається протокол, видається припис про усунення порушення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил або припис про зупинення підготовчих та/або будівельних робіт. У приписі обов’язково встановлюється строк для усунення виявлених порушень згідно з додатком.</p>
<p>Етап 6. Прийняття в експлуатацію після завершення будівництва</p> <p>ДІАМ або орган кому вони делегували - виходять на перевірку і мають знов впевнитися що все відповідає вимогам інклюзивності і безбар’єрності. Якщо ні, то видають документ про усунення порушень. Тут важливо зрозуміти, якщо побудований об’єкт з порушеннями, то виправлення можливо виключно шляхом їх пристосування, як для об’єктів, які знаходяться в експлуатації або були побудовані до запровадження норм доступності.</p>
<p>Законодавча база:</p>
<p>ЗУ “Про регулювання містобудівної діяльності” стаття 39 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#n543</p>

Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, здійснюється на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації шляхом видачі органами державного архітектурно-будівельного контролю сертифіката.

Орган державного архітектурно-будівельного контролю відмовляє у видачі сертифіката з підстав:

- 1) неподання документів, необхідних для прийняття рішення про видачу сертифіката;
- 2) виявлення недостовірних відомостей у поданих документах;
- 3) невідповідність об'єкта проектній документації на будівництво такого об'єкта та/або вимогам будівельних норм, у тому числі щодо:**
дотримання вимог, передбачених розділом інженерно-технічних заходів цивільного захисту, вимог пожежної та техногенної безпеки;
доступності об'єкта для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Результат аналізу:

Виявлено необхідність відновлення архітектурно-будівельного контролю під час військового стану. Відповідний проект акта у розрізі відновлення контролю на об'єктах будівництва щодо виконання вимог безбар'єрності буде підготовлено та винесено на розгляд Уряду.